

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

10. Quibus in casibus sit denuo facienda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

mortali, non debet absolute in confessione dicere, se comedit se carnes tempore prohibito, nisi causam exprimat. Similiter de alijs circumstantijs aliquo modo inuenientibus peccatum, licet non mutantibus speciem, non tenetur exprimere: quoniam melius semper est, quantum exprimi potest, manifestare, cum non sit excusandi causa, sed purgandi se desiderio.

Quarta conditio confessionis est, *ut sit obedire parata*, id est, ut poenitens habeat animum, & propositum exequendi quod Confessor iudicauerit necessarium erga ipsius conscientiam, scilicet, paratus restituere tertiæ personæ, si Confessor iudicauerit: paratus etiam fugere occasiones peccatorum, & remedia acceptare, quia etiam Confessor iudicauerit. Rursus, acceptare poenitentiam, quam Confessarius iniunxerit. Et in hoc non est audiendus Caiet. verb. absol. qui tenet, quod potest poenitens non acceptare poenitentiam à Confessario, & dicere se velle eam in purgatorio à Deo accipere: sed oppositum est tenendum cum Palud. 4. d. 17. q. 2. art. 1. & cum communis sententia: tenetur enim acceptare. Nam Confessor est iudex, ut habetur Concil. Trid. sess. 4. Iudex autem poenitentem & reum potest obligare ad impositam satisfactionem. Propter hæc igitur confessio dicitur etiam obedire parata: nec est opus, quod poenitens cum isto proposito obediendi actuali veniat satis est, quod non habet contrarium propositum: tunc enim ineptus est omnino confessio, & absolutioni recipiendæ. Hæc sunt conditiones necessariæ confessioni, ut valida sit.

Quibus in casibus confessio sit denudò faciendâ.

CAPVT X.

Aliquando homo talem facit confessionem, ut precepto confessionis semel in anno faciendæ non satisficiat, nisi iterum peccata confessa manifestet, imò ut confessio illa facta nulla sit. Hi autem casus multi sunt. Sumuntur autem ex parte poenitentis, ex parte Confessarii, & ex parte contritionis, vel confessionis, vel satisfactionis. Ex parte poenitentis vnus est casus, quando excommunicatus est, siue maiori, siue minori, si confessioni accedat, & absolutionem recipiat, non ablata prius excommunicatione, confessio nulla est: non enim capax est subiectum tale huius Sacramenti, ut tenet

S. Tho.

S. Tho. in 4. d. 18. q. 2. art. 5. questiuncula 1. ad 2. Tabie. verb. Absolutio. §. 10. Palud. d. 17. q. 5. art. 3. Sylu. verb. confessio. §. 6. & Sot. 4. dif. 15. q. 3. & Fumus, verb. absolutio. §. 5. quod est intelligendum de eo, qui accedit scienter, vel cum ignorantia crassa: nam si habeat ignorantiam inuincibilem iuris, vel facti, hoc est, quia vel nescit se esse excommunicatum, vel ignorat excommunicatum non posse confiteri, valida erit confessio, & verum sacramentum. ita habet Adrian. qu. 2. de confessio. Palud. d. 18. q. 4. Led. 2. p. q. 23. art. 1. & ratio est, quia Ecclesia non intendit priuare sacramento excommunicatum in huiusmodi ignorantia positum, quod patet ex c. Apostolicæ de cler. excom. min. vbi ait Papa excommunicatum celebrantem cum huiusmodi ignorantia, non incurrere poenas iuris.

Secundus casus est ex parte Confessarij, in quo sunt tres casus, in quibus confessio iteranda est.

Primus, quando Confessarius non habet facultatē, vel ordinatā, vel delegatam confitendi: tunc enim deficit iurisdictio; & in hac parte, perinde est ei confiteri ac laico: iteranda enim est confessio, nec sufficit rati habitio, id est, ante iurisdictionē confiteri cum proposito impetrādi post confessionem facultatē: hoc, inquam, non sufficit: rati habitio enim, non habet virtutem faciendi Sacramentum, quod non fuit Sacramentū. Secus si esset facultas probabilis, & tunc esset verē confessio: v. g. cum Episcopus scit aliquē audire confessiones, & non prohibet, visus est probabiliter dare facultatem, modo verō Concil. Trid. sess. 23. c. 15. statuit esse necessariam approbationem Episcopi expressam, quæ gratis, & sine pecunia danda est.

Alter casus ex parte Confessarij est, cum est excommunicatus, vel nominatus, vel publicus percussor clerici. In hoc enim casu vterque vitandus est excommunicatus: & qui confitetur vni eorum extra necessitatem extremam, tenetur iterare confessionem, cum primum scit ipsum fuisse excommunicatum: si enim ignorabat excommunicatum, non peccauit accedendo, quamuis confessio sit nulla: si autem sciebat, peccauit accedendo. Alios excommunicatos, vt superius diximus, non tenemur vitare, sed possumus illi confiteri, quamuis ipsi peccent audiendo confessionem: vnde, si Curati non sunt, quibus ex officio incumbit audire confessiones, vel non sunt expositi audiendis confessionibus, nullus debet extra necessitatem excommunicatum ad confessionem audiendam inuitare, vt alibi declarauimus.

Tertius casus est ex parte etiam Confessarij, cum ita est ignarus, vt nesciat inter peccatum veniale, & mortale discernere, nec conscientiam pœnitentis iudicare: Vnde, si quis confessus fuit alicui peccata sua, & postea per colloquia, vel per confessiones cognoscat ignorantiam illius Confessarij, nimirum quia quod apertè est peccatum mortale, ille putabat non fuisse peccatum, vel contra, tunc confessio esset iteranda. Et aduerte istam ignorantiam considerandam esse respectu pœnitentis in peccato mortali. Potest enim esse Confessarius apertus, & doctus respectu vnius, non tamen respectu alterius: quia hic habet casus multum difficiles, qui talis Confessarij capacitatem multum excedunt: vnde mercatores, qui sibi querunt Confessarios, qui suas negotiationes non intelligunt, necessitati obligentur, tenentur iterum confiteri, debent etiam querere Confessarios intelligentes. Similiter, iteranda esset confessio, si fuit tam ignarus Confessarius, vt debitam absolutionis formam ignorauerit: quod superioribus diebus de quadam audiuiimus, qui absoluendo dicebat, Pater noster: qui tamen fuerat confessus, cum id rescierint, tenentur iterum peccata confiteri. His modis ex parte Confessoris est iteranda confessio.

TERTIVS principalis casus est ex parte contritionis, qui triplex esse potest.

Primus, cum quis accedit sine vlllo dolore, & peccati deestimatione: confessio enim sic facta iteranda est: nec enim confessio, sed historia est.

Secundus est, cum quis accedit cum proposito non cauendi à peccato: si talis enim esset, accuset se de isto peccato. Non habet propositum vitandi peccatum aliquod, tenentur iterum confiteri, & absolutio nullo modo ei danda est cum illa dispositione, nec data aufert obligationem confitendi.

Tertius casus est, cum habet conscientiam, se non accedente contritum: peccat enim sic accipiendo absolutionem, nec valida est confessio: quod intelligendum est de attritione, que est imperfectus dolor præteriti, & imperfectum propositum futuri: nam si sit vera deestatio culpæ præteritæ, & propositum cauendi ob pœnas inferni, puto, quod licet sciat homo, se esse attritum, est vera confessio, & accedentibus hoc modo absolutio dat gratiam, vt colligitur ex Concil. Trid. sess. 13. cap. 4. Cum tamen aliquis existimat se sufficienter dispositum, quæuis non verè sit, immò quamuis sit taliter dispositus, quod non consequatur gratiam ex absolutione, immò si peccabit accedente

cedendo, si tamen ipse putet illam attritionem sufficiens esse, confessio non est iteranda, ut tenet Soto loco allegato. Sed cum illi constiterit male accessisse, quia dolebat de peccato, & habebat propositum, sed imperfecte, & insufficienter, tunc sufficit hoc confiteri, sed non est opus peccata iterum exprimere.

Quartus casus est ex parte confessionis: cum enim non est integra, extra illos casus superius expressos, iteranda est, siue proneniat, quia scienter occultauerit aliquid peccatum mortale, siue quia ignorabat esse mortale, tamen ignorantia nimis crassa: nam si ignorasset ex alia ignorantia excusabili, reiterare non teneretur, sed solum illud peccatum confiteri. Siue etiam oblitus fuerit, tamen obliuio processit ex eo, quod non praemisit ullam diligentiam: tunc enim tota esset iteranda, & negligentia accusanda.

Quintus casus est ex parte satisfactionis, cum quis accedit cum animo non satisfaciendi id, quod Confessor expedire iudicauerit quantum ad illa, in quibus poenitens obedire tenetur, ut diximus in capite antecedenti: tunc enim facta confessio nulla est, licet nihil Confessor praecipit faciendum; quia poenitens habebat peccatum illud, scilicet voluntatem non obediendi, quod non manifestauit: quia si manifestasset, absoluedus non erat: & confessio valida non erat, stante illo proposito, quamuis absolutio ei impenderetur, quam dare, peccatum esset graue danti, & recipienti. Nota tamen, quod si quis acceptat poenitentiam a Confessore, si postea oblitus est, non tenetur iterare confessionem, ut putat non bene Sylu. verb. confess. l. immo neque tenetur, licet nolit voluntarie implere, vel in peccato impleat, quamuis illud sit peccatum, ut tenet Nauarr. c. 9. Vnum tamen hic est aduertendum, cum iteranda est confessio, si alteri fiat Confessori, ex integro sunt omnia peccata iterum exprimenda; si vero eidem fiat, non est opus in particulari repetere, sed in communi tantum, exprimendo aliud, si superest: dummodo tamen Confessor, aut peccatorum recorderetur, aut saltem poenitentiae a se impositae, aut saltem status, & vitae hominis in communi. Cum autem nihil horum scierit, oportet iterum omnia repetere, ac si nouo confiteretur Sacerdoti. Hi sunt casus, in quibus est confessio iteranda.